

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ενδεικτική πύκνωση (58 λέξεις):

Η αρθρογράφος, αναφερόμενη στους τρόπους επιλογής επαγγέλματος από τους νέους, επισημαίνει την προτίμησή τους στα κορεσμένα, αλλά καταξιωμένα. Διευκρινίζει βέβαια ότι η επιλογή τους γίνεται χωρίς οργανωμένη σχολική καθοδήγηση και υπό το βάρος μιας ευρύτερης επαγγελματικής αβεβαιότητας. Τέλος, φαίνεται να συμφωνεί με τους ειδικούς ως προς την επιρροή της ωριμότητας, του χαρακτήρα και της οικογένειας στην τελική επιλογή.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι δύο υπογραμμισμένες λέξεις είναι διαρθρωτικές. Με την παρουσία τους συμβάλλουν στη συνοχή του κειμένου, δηλαδή στη γλωσσική του αλληλουχία, ενώ μέσω του νοήματος που εκφράζουν ενισχύουν τη συνεκτικότητα, δηλαδή τη νοηματική αλληλουχία. Ειδικότερα:

- Το «ωστόσο» ως γλωσσικό στοιχείο συνοχής δηλώνει αντίθεση. Στην προκειμένη περίπτωση η συντάκτρια, αφού έχει επισημάνει στην προηγούμενη περίοδο λόγοι ότι οι περισσότεροι απόφοιτοι Λυκείου επιδιώκουν ως πρώτη επιλογή σπουδών επαγγέλματα καταξιωμένα μεν, αλλά με περιορισμένη επαγγελματική αποκατάσταση, τονίζει αντιθετικά ότι η επιλογή ενός κορεσμένου επαγγέλματος από τους νέους δεν είναι σωστό να συνεπάγεται μια κατηγορία σε βάρος τους ότι έκαναν μια μη συνετή επιλογή. Τη θέση αυτή την αιτιολογεί στη συνέχεια επικαλούμενη δύο λόγους, εκ των οποίων ο ένας είναι το γεγονός ότι οι μαθητές δεν έχουν λάβει μια επίσημη επαγγελματική καθοδήγηση μέσα στα σχολεία τους.
- Προκειμένου να προσθέσει και μια δεύτερη αιτία, η συντάκτρια χρησιμοποιεί στο σημείο αυτό το «παράλληλα», το οποίο ως γλωσσικός δείκτης δηλώνει προσθήκη νοήματος. Πιο συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι η δυσκολία των παιδιών να κάνουν εύστοχες επαγγελματικές επιλογές σχετίζεται επιπλέον και με τη γενική αβεβαιότητα που παρατηρείται στην κοινωνία σε σχέση με την επαγγελματική αποκατάσταση.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στο συγκεκριμένο χωρίο τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της αυτούσιας μεταφοράς μέσα στο κείμενο των όσων έχει υποστηρίξει μια ειδικός στο προς διερεύνηση θέμα, η ψυχολόγος-παιδοψυχολόγος Αλεξάνδρα Καππάτου, αναφορικά με την αρνητική επιρροή που ασκούν οι βαθμολογικές απαιτήσεις των γονιών στη σχέση που αναπτύσσουν τα παιδιά τους με τη γνώση. Η σχέση αυτή συγκαταλέγεται στους παράγοντες που επηρεάζουν τους νέους στην επαγγελματική τους επιλογή (θέμα κειμένου). Είναι γεγονός ότι η συντάκτρια έχει αφιερώσει ένα μεγάλο μέρος του άρθρου της στις απόψεις της συγκεκριμένης επιστήμονος, είτε εντός είτε εκτός εισαγωγικών. Ειδικά στην πρώτη περίπτωση, όπως εδώ, το αναγνωστικό κοινό εστιάζει την προσοχή του στο συγκεκριμένο χωρίο και πληροφορείται τις απόψεις της «αυθεντίας» με άμεσο τρόπο.

Η απουσία εισαγωγικών σηματοδοτεί τη μετάβαση στον πλάγιο λόγο και συνεπάγεται την απώλεια της ζωντανίας, καθώς και την υιοθέτηση ενός ύφους πιο πεζού και εκ των πραγμάτων λιγότερο ενδιαφέροντος. Η εναλλαγή ωστόσο ευθέως και πλάγιου λόγου, την οποία έχει επιτύχει εδώ η συντάκτρια, σπάει την υφολογική μονοτονία του κειμένου και κρατάει το ενδιαφέρον του αναγνώστη ζωντανό.

Ειδικά βέβαια σε ένα δημοσιογραφικό άρθρο, όπως είναι το συγκεκριμένο κείμενο, πέραν της υφολογικής ποικιλίας, η αυτούσια παράθεση μέσα σε εισαγωγικά της άποψης κάποιου –κατεξοχήν όταν αυτή διατυπώνεται από μία «αυθεντία» στο θέμα– συνιστά ένα «ξένο σχόλιο» που ενισχύει την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία των θέσεων του συντάκτη, στοιχείο που εν προκειμένω η αρθρογράφος φαίνεται να έχει επιτύχει σε μεγάλο βαθμό.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το κείμενο περιγράφει την επαγγελματική ζωή ενός ευσυνείδητου υπάλληλου γραφείου που μονότονα, επί τριάντα χρόνια, πρωτοκολλά έγγραφα. Ο ήρωας αυτός, παρότι «πάντα» έκανε τη δουλειά του «σχεδόν με κέφι», νιώθει εγκλωβισμένος σε αυτήν. Δραπετεύει όμως μόνο μεταφορικά, με μολυβιές που διαπερνούν τα πλαίσια του βιβλίου πρωτοκόλλησης «σαν απόπειρα φυγής». Θέλει «να εκφράσει τον εαυτό του», να αναδείξει τον αριστοκρατισμό του παρά τη φτώχεια του («είχε αξιώσεις ευπατρίδου»), ωστόσο αυτό που απολαμβάνει, καρφωμένος στην ίδια εργασιακή καρέκλα, είναι απλώς ο τίτλος του «καλού υπαλλήλου». Η ψυχολογική του συντριβή κορυφώνεται στη σκηνή με τον Διευθυντή. Θεωρώντας πως μια φιλική κουβέντα του ανωτέρου του μπορεί να μεταφραστεί σε εκδήλωση συμπάθειας, γεμάτος θάρρος «απαντά στον ενικό», «γελά ανοιχτόκαρδα», «τον χτυπά στον ώμο» και, για αυτά τα «τραγικά» εργασιακά λάθη, τιμωρείται. Ένα βλοσυρό βλέμμα τού παγώνει τον ψυχισμό και τον ξανακαθλώνει στην ίδια θέση. Και μοιρολατρικά «έμεινε εκεί»...

Οι μαθητές/-τριες αναμένεται να αναφερθούν σε συναισθήματα λύπης και συμπόνιας προς τον ήρωα (για τη στασιμότητα στην οποία καθελώθηκε πάρα τα όνειρά του και τη συναισθηματική του συντριβή) και αποστροφής προς τον Διευθυντή (για την υποτιμητική του στάση απέναντι σε έναν ευσυνείδητο υπάλληλο).